

הוציאו לו פרק חמישי יומא

סב.

עין משפט נר מצוה

קג א מיי פ"ג מהל
שקלים הלכה ו'
קד ב מיי פ"ד מהל קרבן
פסקה ל"ו
א ג ד ה מיי פ"ה מהל
עבודת יוה"ק ה' י'
ו ז ח ט הלכה טו:

רבינו הגנאל

ואפי' לרי' אלעזר ורי'
שמעון דאמר כולן
נשרפין, בשעיר המשתלח
אם אבד ויבטיח אחר ואחר
כך נמצא הראשון אחד
משלה לדבריו הכל, שאמר
ושלה אותו לעזולא אותו
אחד ולא שנים, איהו
משלה רב פפי משמיה
רבא [אמר] ראשון משלה
סבר לה רבי יוסי דאמר
מצוה בראשון ב',
הדרן עלך הוציאו לו
שני שעירי שני שעירי
יום הכפורים מצותן שיהו
שפיר כו'.

תוס' ישנים (המשך)

פרק ששי בתני, שני
שעירי יום הכפורים
מצותן [שיהיו שוין]
במראה ובקומה, ואפי'
לחמיהן צפקן בן סורק
ומורה [נסתדין על] אן
דבן סורק ומורה לא היה
ולא עמד להיות ומשום
דכתיב בנזו זה דבעין שיהו
אזו ולאמו שוין במראה
ובקומה, חיה חי אפיכר
לאהרן, אלב גבי מהמה מיהא
יכול להיות יותר, ואפי'
שחן ממש דומות לו וזו
לחמיהן בירושלמי
[נסתדין פ"ג ה"ע]
לפילו מיטה אינה דומה
למיטה, מכל מקום בעינן
שהיו שוין במראה ובקומה
בל שיוכלו, מ"ר,
ולקחתו באחת, כגון
שקטו מלמד אחד בידו או
משני בני דאם נשעו
שניהם שלח לקבל המעות,
דכתיבה מעות קונות
דמיא ונתן הכסף וקם לו,
יקח זוג אפי' ונתן ונתן
כחלת לא בעינן אלף למאה,
ואפי' שרואו לשעיר
העשה בחון קודם הגרלה
דלחמיהן בגמ' למה לא
מנות לקחתו כחלת, י"ל
דמיירי האל שצבר הפרשו
אחד לשעיר העשה בחון,
מ"ר, בשחוריה ע"ד
מת יבא שנים בחוריה
ב', ואפי' אמאי לא מוכח
לעיל פיק טרף קבל' ונתן,
[ג] דלבי נחמיה מיהא
הגרלה מעבדא לכל הפחות
משלה קמיה ביאחזי עמו
דלבי כחלתא דלחמ' ר'
שחון נגמ' דמשום דמאן
בגרלה חזן לו למר
[במקום אחד] לקטת
[שנים] למחלה דפרשיית
בני תקוה, [למה] וי"ל
לעולם למאה ואפי'
דבעיקמה פרשיית לעיל דלא
בעינן למאה, היינו לפי
שעיקר מצוהה [אינה] אלף
מתחילתו, אפי' נלקחתו
שיש לה למות ויום הכפורים
דלחמיהן בפסחים פרק אלו
דברים [אם] [ב] ושבטת פיק

ואמאי תהו זריקה אשם מנורע צימין דמן הדין הוה לן למימר דצין קבלה וצין זריקה דאשם מנורע צימין דומיא דמתן שמן אי לאו דלהדריה קרא מדכתיב כחטאת כאשם והתינה קבלה אלב נמינה דכחטאת גופיה צימין נימא דכאשם מנורע נמי תיהו צימין ומיך כיון דלהדריה קרא דכתיב כחטאת כאשם הוא ודרשינן כשאר אשמות יהא איכא למימר דלהדריה לגמרי עוד הקשה למאן דלמר דבר הלמד בצורה שוה חוזר ומלמד דהיקש ליהו כל אשמות צימין לרבי שמעון מהיקישא דכחטאת כאשם או מהיקישא דוחאת התורה ונראה לי דע"כ לרבי שמעון זריקת אשמות בשמאל מדכתיב כחטאת כאשם ודרשינן צפקן שני דזבחים (דף כה), ששמעון גבי מנחה צל לעובדה צד עובדה צימין כחטאת צל לעובדה ככלי עובדה בשמאל כאשם וע"כ היינו זריקה דאי בקבלה אפילו כחטאת נמי הויא בשמאל לרבי שמעון כדאיתא בזה"ל פרק שני דזבחים (דף טז):

הדרן עלך הוציאו לו

שני שעירי וכו': ה"ד למראה וחד לקומה וחד דרמים, נראה לי דהיינו אליבא דר' יהודה דאי אליבא דר' שמעון הא לרש ליה לדרשה אחריתי בפ"ק דשבויות (דף יג): ולקח את שני השעירים מקיש שעיר המשתלח לשעיר הפנימי ומה שעיר הפנימי אינו מכפר על ישראל צשאר עבירות אף שעיר המשתלח אינו מכפר על הכהנים צשאר עבירות וקאמר התם ורבי יהודה להכי איתקוש שיהו שוין במראה ובקומה וזדמיים וקשה רבי שמעון מנה ליה דבעינן שיהו שוין וליכא למימר משום דאין היקש למחלה ונקיש להו לכל מילי דא"כ מנה ליה להש"ס דר' יהודה לית ליה היקישא אלף למראה וקומה ודמיים נימא דר' יהודה לית ליה היקישא אפיכר מקיש פנימי למשלח מה משלח אינו מכפר על ישראל צטומאת מקדש וקדשיו פנימי אינו מכפר על הכהנים צטומאת מקדש וקדשיו וליכא לשנויי

דלמא לא אילטרין קרא דמאשר לעם נפקא התם דמכל מקום היא גופה מיקשי אשר לעם למה לי תיפוק ליה מהיקישא דכפרי' שלא יתכפרו כהנים בשעיר הפנימי מיהו הא איכא לשנויי לרבי יהודה לית ליה היקישא כי האי גוונא מה שעיר המשתלח אינו מכפר על ישראל אינו מכפר על ישראל אף פנימי אינו מכפר על ישראל אלב לר"ש דדריש היקישא בכה"ג אפי' דלא הוה ממש דומה לדומה ואפי' דהוי מני למידרש צשעיר הפנימי מקדש וקדשיו דשעיר המשתלח דאין היקישא למחלה וא"כ אשר לעם לר"ש ל"ל לאפוקי כהנים דאיתא התם והיא דרייתא מוקמינן לה התם כרבי שמעון ונראה לי דמתלח קראי דאיתקשו ליה שדו הפנימי ושעיר המשתלח כדאיתא לר' שמעון דמתן מנייהו אמרין מראה וקומה דשקולין היקש ודמיים איתתו ליה שדו הפנימי וקדשיו ויפלו דמיו לנדבה "שאיין חטאת צבור מתה רבי יהודה אומר תמות ועוד אמר רבי יהודה "ושפך הדם ימות המשתלח מת המשתלח ישפך הדם: גמ'

וכי עדרו שורף. רבא קא מהדר ליה לרב נחמן ולטעמין וכי עדרו הזקיקו הכתוב לשרוף ותנן וכו' נשרפין אבית הדשן: **הכל כפיב אוסו.** לשלח אותו לעזולא (ויקרא טו): **אם הלשפה.** שהשליכו לתוכה שקלים שהביאו צבאר וממלאין הגזברין מהן שלש קופות לתרומה לקנות מהן קרבנות לצור תמידין ומוספין: **בעידנא דאיחזאי.** קופה קמייתא להקריב ממנה: **לא איחזאי צפרייטא.** שהראשונה נראית להקריב משנתרמה אלב שעיר של זוג ראשון לא נראה לשלוח עד שגמרו כל מתנות הדמים וכשגמרו נראה אחרון כראשון: **ואחר כך נמאל הראשון.** או קודם חלות דלרעבה עשר או אחר חלות וקא אמר רבי יוסי מנחה צראשון ואף על פי שהופרש השני קודם חלות וכי מטא חלות תרוייהו איחזו כי הדדי דהא כל כמה דלא מטא חלות שחיטת הפסח לא איחזי קמא: הדרן עלך הוציאו לו

שני שעירי: צמראה. שניהן לבנים או שחורים (ה) או א

כחופים: **ויאמר אם של סם מה וכו'.** הכי מיפרש' אש של סם מת יאמר זה שעלה וכו' ואם של עזולא מת יאמר זה שעלה וכו': **והשני.** אש של עזולא מת ועכשיו יש כאן שנים לשם אחד ששאר מזוג ראשון ואחד מזוג שני (ו) צאחד יתכפר והשני ירעה וכן אש של סם מת והרי יש כאן שנים לעזולא האחד ישתלח והשני ירעה ובגמרא (ה) מפרש איחזו שני אש שני שצווג שני אש שני שצווג ראשון: **שחין חטאת לצור מפה.** דכי גמירי חמש חטאות ביחיד גמירי וטעמא מפורש בהריות (דף ו). ובתמורה (דף טו). מה מנינו ול חטאת ומתורת חטאת וחטאת שמתו בעליה שלא תמאלס צצבור אף (ו) שפכרו בעליה ווע"פ שאפשר להיות צצבור לא נאמרה אלף ביחיד: **ועוד אמר רבי יהודה.** בגמרא (ט) מפרש מאי אתא לאוסופי: **ימות המשתלח.** ויבא שנים אחרים בחיוב (דף). מת המשתלח ישפך הדם. על חביו על הקרקע ויבא שנים אחרים (מתנות טז):

תוס' ישנים
א"א א"ב פפי משמיה דרבא מאי קסבר ב' וביבאל ליה דטעמא דגמר כפרה הוא לא שחין בשעיר המשתלח אלף בשעיר השני, וזכר שגוף הכפרה זו, וקשה להכי לחזן דלרבי דיקח מקמי דפי' שני שעירי טוהיה דקמי מת יבא שנים (הגרלה) [ויגרילן] עליה ויאמר אם של סם מה זה שעלה עליו הגורל לא יתקיים חתמיו כי השני ירעה, אלמא קמא משתלח אף ויכל לדמותה מאי שני שצווג ראשון כמו שפירש ר' יוסן לקמן בבידק פירקין [סד, א]. שיש פחות ש' שיש פחות ב'.

שאל [קמת], אן וכן ערב פסקה שלח להיות בשבת מניח טליתו ואלו, כ"מ אן עיקר לקיחתו ציום הכפורים, מיהו קיום מצותאמרין לקמן בפירקין [סב, א]. ועוד דר' עמי דלמר בעינן תרומה הדסה מנחה היא, ומשום מנחה אן לנ לומר יומא, י"ל דמימ' דחו קאמרין משום מנחה כי (היכי) [הכא] שאני אלף רועה, וכי יהודא דלמר יומא אינו [אלא] משום דלית ליה דבעלי חיים [דמקח] כדמפרש רבי בגמ' [ולקמן טז].

(א) נמשנה דשקלים ובשאר דוכמי לא מוכר ר' יוסי אומר, (ב) נמילה כא: לקמן סד. שקלים פ"ג, (ג) וי"ל דמנין, (ד) לקמן סד, (ה) שבויות יג': (ו) שבויות יב. תמורה כב. כג., (ז) זבחים לד: [מתנות טז]: (ח) [לקמן סד, טז] (ט) [לקמן סד, טז] (י) שחין לע"פ (י) ע"י רש"א,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צמראה כו' שחורים או שחורים כ"ל וי"ז לשון שחממתי ונמאלת לבנה דלפך הפסיה פי' אדומים וכו"א וכל חוס צלול לנן: (ב) ר"ה והשי' כי מוגו שני חלחל דהן יתפרש הכוונה: (ג) מן שאין חטאת כי שלא תמאלס צצבור אף חטאת שפכרו בעליה:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
[א] רש"י ד"ה צמראה וכו' או שחופים. כ"ל:

מוסף רש"י

תורמין. הניס, את הלשכה. נחמן מקלי שנה זו לתוכה לקנות מהן קרבנות צבור לכל השנה (מניחה בא). אלף ר"ה הכי לא איחזאי קמא עד לאיחזאי צמראה שחין אן וכן שחיטת הפסח אלף לאמר חלות וקודם בן אבד ראשון והופרש שני ונמאל ראשון שחין שמיים שכהנינו וכן שחיטת אפילו קאמר ר' יוסי מנחה צראשון [לקמן סד, טז]. הדרן עלך הוציאו לו

גמ'

נשפך הדם. הארץ של שעיר העשה פסחים (מתנות טז). ימות המשתלח. ללחיה ליה ויבא שנים אחרים בחיוב (דף). מת המשתלח ישפך הדם. על חביו על הקרקע ויבא שנים אחרים (מתנות טז):

ואומר הרי זה מאלף ששאל על כל ארץ ישראל, תרם את השניה ואומר הרי זה מעטון ומואב פי' מבני ישראל הדריש שם, תרם את השלישית ואומר הרי זה מנבל כו'. ותמהה למה עשה כך והלא טו'ן שזמפין צבל הקרבנות של כל יום יום. ואומר ריב"ז דטולן פירש' לשם טולן אלף הראשונה נקראת על שם ארץ ישראל והשניה על שם ארץ שמניאלן אחריהו והשלישית על שם ארץ שאמריהו. וי"ע למה שיש ש' פחות ב'.